

ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียนนั้น

โปรดสังเกตว่า ระเบียบการประเมินผลใช้คำว่า "การประเมินผล" ไม่ใช่ "วัดและประเมินผล" ซึ่งหมายความว่า การประเมินผลแต่ละขั้นตอนนั้นอาจใช้วิธีการได้หลายวิธีดังนี้

- 1) การสังเกต
- 2) การสัมภาษณ์
- 3) การสอบถาม
- 4) การทดสอบ
- 5) ข้อมูลจากการจดบันทึกด้วยวิธีอื่น ๆ

การสังเกตและการสัมภาษณ์ มักจะได้ข้อมูลที่เป็นการจดบันทึกการพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งไม่เป็นตัวเลขหรือคะแนนเหมือนการใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบ ครูผู้สอนจะต้องตัดสินใจว่า ควรใช้ข้อมูลลักษณะใดบ้างสำหรับการประเมิน บางกรณีอาจใช้เพียงการสังเกตหรือการทดสอบเพียงอย่างเดียวก็ได้ แต่บางกรณีอาจต้องใช้หลายวิธีการผสมกัน

การประเมินระหว่างการเรียน (Formative Evaluation) ซึ่งผู้สอนต้องประเมินผล การเรียนของนักเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อประเมินการผ่านจุดประสงค์

พฤติกรรมเป้าหมายซึ่งครูผู้สอนจะต้องยึดถือในการวางแผนการประเมิน คือ จุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น มีชื่อเรียกเฉพาะว่า เอกสาร บ.02 ครูผู้สอนจะต้องเลือกจุดประสงค์ดังกล่าวให้สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละบทเรียน

การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนก็คือ การประเมินเพื่อวินิจฉัยหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนของนักเรียนและข้อบกพร่องด้านการสอนของครู การประเมินในส่วนนี้จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการสอน อาจใช้วิธีการสังเกต การซักถาม และการทดสอบย่อย ใช้ข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านการเรียนของนักเรียนและด้านการสอนของครู

การประเมินการผ่านจุดประสงค์จะต้องกระทำเป็นระยะ ๆ เพื่อเก็บคะแนนสำหรับนำไปใช้พิจารณาตัดสินการผ่านจุดประสงค์แต่ละข้อในปลายภาคเรียน คำว่า "เป็นระยะ" ในที่นี้ควรเป็นดุลยพินิจของครูผู้สอนว่า น่าจะกำหนดระยะการประเมินเพื่อเก็บคะแนนอย่างไร อาจประเมิน

ที่ละบทเรียนหรืออาจจะรวมกันที่ละหลาย ๆ บทเรียน แล้วจึงประเมินก็น่าจะทำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะมีเนื้อหามากน้อยแค่ไหน ถ้าจุดประสงค์ในการเรียนรู้ 1 ข้อ กลุ่มเนื้อหาหลายบทเรียนและจำเป็นต้องประเมินโดยใช้การสอบแบบทดสอบ สำหรับการประเมินการผ่านจุดประสงค์เพียงข้อเดียว อาจประกอบด้วยเนื้อหาหลายบทเรียนได้

การประเมินสรุปผล (Summative Evaluation) ได้แก่ การประเมินปลายภาคหรือปลายปี (เฉพาะประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6) ซึ่งต้องเลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ โดยให้พฤติกรรมเป้าหมายครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และให้เน้นกระบวนการประเมิน ส่วนนี้สำหรับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ควรใช้การทดสอบทั้งสอบข้อเขียนและสอบปฏิบัติ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 เป็นการประเมินปลายภาค ผลการประเมินที่ได้มิได้นำไปใช้ในการตัดสินใจเลื่อนชั้นแต่อย่างใด ดังนั้นจึงควรใช้ผลการประเมินส่วนนี้เทียบเคียงกับการประเมินระหว่างเรียนว่า แนวโน้มในการเรียนของนักเรียนแต่ละคนเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จะต้องใช้ผลการประเมินในส่วนนี้ประกอบการตัดสินใจเลื่อนชั้นเรียน ดังนั้นครูต้องเน้นการวางแผนการประเมินให้รัดกุม แบบทดสอบที่ใช้ต้องสร้างความระมัดระวัง ทั้งนี้เพื่อให้การตัดสินใจเลื่อนชั้นเรียนนักเรียนแต่ละคนเป็นไปด้วยความถูกต้องมากที่สุด

ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 110-111) ได้กำหนดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอนไว้โดยสรุป ดังนี้

- 1) การประเมินผลก่อนเรียน คือ ประเมินเมื่อเริ่มต้นการเรียนในบทเรียนใหม่ เพื่อให้ครูทราบความรู้พื้นฐานของนักเรียนว่า ควรจะทบทวน หรือให้ผ่านจุดประสงค์ หรือควรดำเนินการซ่อมเสริม
- 2) การประเมินผลระหว่างเรียน คือ การประเมินผลความรู้ความสามารถของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และจะต้องใช้เครื่องมือวัดที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความคิด ด้านความรู้สึกรู้สึก และด้านปฏิบัติ
- 3) การประเมินผลปลายภาคเรียน คือ การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียนนั้น โดยเลือกประเมินจุดประสงค์ที่สำคัญ

าครอบคลุม ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และด้านกระบวนการ

กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 39-335)

ได้กำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลกลุ่มทักษะภาษาไทย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1) การวัดผลและประเมินผลทักษะการฟัง ต้องดำเนินการวัดผลรวมใน 5 ประเด็น

- 1.1) วัดผลและประเมินผลพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
- 1.2) วัดผลและประเมินผลใน 5 สมรรถภาพ คือ ฟังแล้วปฏิบัติตามได้ฟังแล้วเข้าใจ ร่วมกิจกรรมการฟังด้วยความเพลิดเพลิน เห็นคุณค่าของการฟัง และมีนิสัยที่ดีในการฟัง
- 1.3) พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของการฟัง สามารถใช้ข้อสอบเป็นเครื่องมือในการวัดได้ดี โดยระดับชั้น บ.1-2 เน้นด้านความรู้ ความจำและความเข้าใจ ส่วนขั้นที่สูงขึ้นควรเน้นด้านความเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินค่าให้มากขึ้น
- 1.4) การวัดผลและประเมินผลสมรรถภาพการฟัง สามารถกระทำได้หลายวิธี คือ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ และแบบจัดอันดับคุณภาพ
- 1.5) การวัดผลและประเมินการฟังให้ได้ลึกซึ้งและครอบคลุมนั้น ครูจะต้องรู้รายละเอียดของความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพการฟังและจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการสร้างแบบทดสอบ

2) การวัดผลและประเมินผลทักษะการพูด ควรวัดโดยให้นักเรียนปฏิบัติจริง ซึ่งครูสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- 2.1) สังเกตการพูดของนักเรียนนอกห้องเรียน โดยครูทำแบบสังเกตพฤติกรรม การพูดของนักเรียน แล้วบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมไว้ เพื่อสรุปผลการประเมิน
- 2.2) สังเกตการพูดของนักเรียนในการฝึกปฏิบัติ การพูดต่าง ๆ ในห้องเรียน และทำแบบสังเกตพฤติกรรมการพูดแล้วบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม
- 2.3) ทดสอบโดยการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนพูด
- 2.4) ทุกครั้งที่มีการพูดหรือที่ครูกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนพูดไม่ว่าจะเป็น การเล่าเรื่อง นิทาน ข่าวเหตุการณ์ บรรยายความรู้สึก เป็นต้น ควรประเมินหลายสมรรถภาพพร้อมกัน ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของการพูด

3) การวัดผลและประเมินผลทักษะการอ่านมีสาระสำคัญ ดังนี้

- 3.1) ต้องวัดพฤติกรรมการให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
- 3.2) ต้องประเมินสมรรถภาพ 6 สมรรถภาพ คือ มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่าน อ่านออกเสียง อ่านในใจ และจับใจความของเรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ รักการอ่าน และมีนิสัยที่ดีในการอ่าน

3.3) ต้องใช้วิธีการหลายวิธี เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสำรวจรายการ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม

4) การวัดผลและประเมินผลทักษะการเขียน ควรใช้วิธีนำผลงานของนักเรียนคนเดียวมาเปรียบเทียบกับความก้าวหน้าของการเขียน เพื่อดูว่าพัฒนาไปมากน้อยเพียงใด และถ้าต้องการวัดผลความก้าวหน้าการเขียนของนักเรียนพร้อมกันทั้งชั้น ต้องคำนึงถึงหลักต่อไปนี้

- 4.1) นักเรียนทุกคนต้องเขียนเรื่องเดียวกัน
- 4.2) กำหนดขอบเขตของการเขียนได้ชัดเจน
- 4.3) บอกเกณฑ์การวัดให้นักเรียนได้รู้ว่าจะให้คะแนนในส่วนไหนบ้างและส่วนละเท่าไร เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ความคิดเห็น และการใช้สำนวนภาษา
- 4.4) ไม่ควรให้นักเรียนเขียนโดยวิธีการจำ เช่น การพูดให้ฟัง ให้นักเรียนเขียนตามนั้น

โกวิท ประวาลพุกษ์ และคณะ (2522 : 43-45) ได้อธิบายถึงการวัดผลและประเมินผลวิชาภาษาไทยไว้ดังนี้

1) การสอบปากเปล่าหรือสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่ใช้มากในการวัดผลการฟัง เช่น การถามว่า เสียงที่ได้ยินเป็นเสียงอะไร หรือเสียงของคำคู่ใดเหมือนกัน ฯลฯ ซึ่งเป็นการวัดผลเป็นรายบุคคลและบางพฤติกรรมต้องอาศัยการซักถามนักเรียนมากกว่า 1 ครั้ง ครูควรทำตารางบันทึกผลแต่ละครั้งไว้ด้วย เช่น

เลขที่	พุดจาชี้แจง			เอกสารความต้องการ		
	1	2	3	1	2	3
1						
2						

การสังเกตพฤติกรรมแต่ละครั้งจะบันทึกผลเฉพาะผู้ที่ตอบเท่านั้น (โดยการขีด ✓) ผู้ที่ตอบไม่ถูกจะต้องได้รับการซ่อมเสริมจนกว่าจะสามารถตอบได้ถูก นักเรียนคนใดได้รับเครื่องหมายครบ 3 ครั้งก็ถือว่า นักเรียนผ่านพฤติกรรมนั้นแล้วและนำผลไปบันทึกในสมุดประจำชั้นได้

ในการบันทึกผลอาจใช้วิธีการขีด ✓ เมื่อนักเรียนตอบถูก (แต่ละครั้งอาจมากกว่า 1 คำตาม เช่น มี 3 คำตาม ตั้งเกณฑ์ย่อยว่าต้องตอบถูก 2 ข้อ) และขีด X เมื่อตอบผิด (เช่น คำถาม 3 ข้อ ตอบถูกเพียง 1 ข้อ) นักเรียนคนที่ได้เครื่องหมาย X เมื่อได้รับการซ่อมเสริมและวัดผลใหม่แล้ว จึงขีด ✓ แทรกต่อด้านหลังก็ได้

เนื่องจากการซักถามหรือสอบปากเปล่าเป็นงานหนักสำหรับครู บางพฤติกรรมครูอาจตัดแปลงไปใช้การวัดผลเป็นกลุ่มได้ เช่น พฤติกรรม " जानนกเสียงพ้องขณะที่คล้ายกันออกจากกัน ได้" ครูอ่านคำเป็นคู่ ๆ แล้วถามว่า มีเสียงเหมือนกันหรือต่างกัน ถ้าเหมือนกันให้นักเรียนขีด ✓ ถ้าต่างกันให้ขีด X ลงในกระดาษคำตอบหรือในสมุดเช่นนี้แล้ว ครูก็วัดผลนักเรียนเป็นกลุ่มได้ แต่อย่างไรก็ตามการพิจารณาว่า พฤติกรรมใดจะใช้การวัดผลเป็นกลุ่มในลักษณะเช่นนี้ได้หรือไม่ ต้องคำนึงถึงความเข้าใจวิธีทำของนักเรียนและความสะดวกของนักเรียนในการทำด้วย

2) การสังเกตพฤติกรรม ใช้ในการวัดผลพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพูดการประสมคำ มารยาทในการพูด-การฟัง ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้สึก เช่น ความเพลิดเพลินในการฟัง การพูดแนะนำตนเอง และการพูดจาจะฉาน เป็นต้น

บางพฤติกรรม เช่น การสังเกตการผันคำหรือประสมคำ ครูอาจสังเกตเป็นกลุ่มได้โดยวิธีสังเกตคร่าว ๆ ทั้งกลุ่ม ครูซึ่งรู้จักนักเรียนดีอยู่แล้วจะจำแนกได้ว่า ใครบ้างที่ประสมคำไม่ได้ ครูก็ทำการซ่อมเสริมและวัดผลใหม่สำหรับเด็กพวกนี้ ส่วนคนอื่นก็ถือว่าผ่านพฤติกรรมนั้นตั้งแต่ต้นแล้ว

บางพฤติกรรมครูอาจต้องใช้เวลาสังเกตนาน เพราะต้องคอยสังเกตในโอกาสที่เหมาะสม เช่น การสนทนากับเพื่อนอย่างสนุกสนาน ครูให้นั่งให้นักเรียนคุยกันในพื้นที่ที่ครูต้องการไม่ได้ จำเป็นต้องคอยสังเกตในขณะที่นักเรียนพูดคุยกับเพื่อน โดยที่นักเรียนไม่รู้ตัวและไม่ถูกบังคับ ถ้าเด็กแสดงกิริยาอาการร่าเริงสนุกสนานก็ถือว่า มีพฤติกรรมนั้นแล้ว ถ้าไม่มีความสนุกสนานก็เป็นภาระที่ครูจะต้องแก้ไขปัญหาต่อไป

ส่วนพฤติกรรมบางอย่างครูอาจจัดสภาพให้นักเรียนแสดงออกเพื่อการวัดผลได้เมื่อครูต้องการ เช่น การพูดจาจะฉานชัดถ้อยชัดคำ ครูจัดกิจกรรมที่มีการพูดแล้วสังเกตนักเรียนได้

เนื่องจากพฤติกรรมส่วนใหญ่ต้องมีการสังเกตหลายครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ครูจำเป็นต้องบันทึกผลการสังเกตแต่ละครั้งไว้เพื่อสรุปผล การวัดในภายหลังดังตัวอย่างตาราง ดังนี้

เลขที่	ฟังคำแนะนำแล้วทำตามขั้นตอนที่แนะนำได้			เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการฟัง		
	1	2	3	1	2	3
1						
2						

3) การใช้ข้อทดสอบ ข้อทดสอบวิชาภาษาไทยจะใช้น้อยในระยะที่เริ่มเรียนต่อเมื่อเรียนไปมากแล้ว จึงจะใช้ข้อทดสอบทางภาษามากขึ้น ข้อทดสอบที่จะใช้มีทั้งที่เป็นแบบเลือกตอบ เช่น ในการวัดความสามารถในการอ่านในใจ ครูแต่งเรื่องให้นักเรียนอ่านและตั้งคำถาม ๆ นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูก หรือให้นักเรียนกากบาทกับรูป (หรือคำ) ที่มีความหมายตรงกับคำหรือประโยค เป็นต้น และในบางครั้งครูจะใช้ข้อทดสอบแบบข้อเขียน เช่น การคัดหรือเขียนคำ (ประโยค) ตามคำบอกหรือเขียนข้อความสั้น ๆ บรรยายภาพ เป็นต้น ในกรณีหลังนี้ครูอาจใช้วิธีตรวจผลงานในชั้นโดยไม่ต้องจัดการสอบอย่างเป็นทางการ

ในกรณีที่เหตุการณ์บางอย่างต้องใช้ข้อทดสอบวัดหลายครั้ง ครูควรบันทึกผลการสอบแต่ละครั้งไว้ด้วย การบันทึกก็ทำเป็นตารางที่มีลักษณะเดียวกันกับการบันทึกการสังเกตหรือสัมภาษณ์นั่นเอง

จากเอกสารที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นมาตรการที่ครูนำไปใช้ในการตรวจสอบนักเรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียนว่า บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอนหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วการวัดผลและประเมินผลน่าจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กรณีที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยตกต่ำ ก็น่าจะมาจากปัญหาด้านแนววัดผลและประเมินผล จึงศึกษาเพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นอยู่ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

การสอนซ่อมเสริม

มีผู้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมไว้ต่างกัน เช่น ศรียา-ประภัสร นิยมธรรม (2525 : 27) ให้ความหมายการสอนซ่อมเสริมว่า การสอนซ่อมเสริม หมายถึงการบริการที่แยกจากชั้นเรียนปกติ เป็นการสอนเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่และหรือช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 201) ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมว่า หมายถึงครูผู้สอนจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนแต่ละคนสามารถเรียนได้เต็มความสามารถ และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : ๓) ให้ความหมายการสอนซ่อมเสริม คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในด้านทักษะต่าง ๆ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจงานบทเรียนได้ค่อนข้างช้า

ส่วนดวงเดือน อ่อนนวม (2533 : 115) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริม คือการสอนเพื่อจัดข้อบกพร่องของเด็กให้หมดไปและเพื่อให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้ได้มากที่สุด

โคเชวาร์ (Kochevar, 1975 : 18) ให้ความหมายการสอนซ่อมเสริมว่า หมายถึงการสอนเพิ่มเติมที่ครูจัดให้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาและมีข้อบกพร่องทางการเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีความรู้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิมและช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ เข้าช่วย ซึ่งอาจจัดสอนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริม หมายถึงการช่วยเหลือให้นักเรียนที่เรียนช้า หรือมีข้อบกพร่องทางการเรียนและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่ง เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล

กรมวิชาการ (2521 : 33-35) ได้แบ่งนักเรียนที่ต้องการสอนซ่อมเสริมเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1) การสอนซ่อมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้าไม่ทันเพื่อน เพื่อนำนักเรียนเรียนได้ทันเพื่อนในระดับเดียวกัน หรือทันตามโครงการที่กำหนดไว้
- 2) การสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่ฉลาด อดหยิ่งความรู้ความสามารถที่มีอยู่ให้เต็มที และเป็นไปบนแนวทางที่ถูกต้องและมีประโยชน์

สำหรับจุดมุ่งหมายและลำดับขั้นของการสอนซ่อมเสริมมีดังนี้ (บุญทัน อยู่ชมบุญ,

2529 : 246)

จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม

- 1) เพื่อให้ให้นักเรียนแข่งขันกับตัวเอง จนสามารถเรียนดีขึ้นมากว่าเดิม
- 2) เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนทันเพื่อนในชั้น
- 3) เพื่อให้พบความสำเร็จและเก่งยิ่งขึ้นจนสุดความสามารถของตน

ลำดับขั้นของการสอนซ่อมเสริม

- 1) สืบหาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน โดยเฉพาะกลุ่มทักษะทั้งคณิตศาสตร์และภาษาไทย เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการสอนซ่อมเสริมในวิชาอื่น ๆ ด้วย
- 2) ทดสอบความสามารถในการอ่าน เขียน การเรียนคณิตศาสตร์โดยใช้แบบทดสอบ เพื่อตรวจสอบว่าอ่อนในด้านเรื่องใด
- 3) ศึกษาสาเหตุของปัญหาว่ามีสาเหตุมาจากเรื่องใด เพราะอาจมีสาเหตุต่าง ๆ กันไป เช่น ขาดเรียนบ่อย สุขภาพไม่ดี สติปัญญาต่ำ ครอบครัวยากจน เป็นต้น การแก้ปัญหาจะแก้ไขได้ตรงจุด
- 4) ชี้แจงให้ผู้ปกครองของนักเรียนทราบและเข้าใจ เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไข ปัญหา
- 5) ถ้านักเรียนอ่อนหลาย ๆ วิชา ควรแก้ไขหรือซ่อมเสริมทีละวิชาไม่ควรซ่อมเสริมครั้งเดียวหลายวิชา
- 6) ระยะเวลาที่ใช้ในการซ่อมไม่ควรนานเกินไป อาจสอนในเวลาเรียนที่เรียนพร้อมกับเพื่อน ๆ หรือตอนเช้าก่อนโรงเรียนเข้า หรือกลางวันพักรับประทานอาหาร หรือช่วงเวลา กิจกรรมตอนบ่าย
- 7) วัดผลทำคะแนนก่อนสอนซ่อมเสริมว่า นักเรียนรู้และเข้าใจถึงไหนแล้ว จะเริ่มต้นจุดไหน มีข้อคิดว่านักเรียนอ่อนเป็นผู้ไม่รู้ ไม่เข้าใจอะไรเลยแล้วก็เริ่มต้นสอนใหม่หมด ซึ่งจะเสียเวลามากเกินควรและทำให้เด็กเบื่อหน่าย

สวนชูชาติ เชียงลาด (2521 : 76) ได้เสนอการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน ดังนี้

- 1) ครูควรมีหน้าที่สอน สอบ แล้วสอนซ้ำ เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่ยังบกพร่อง
- 2) ครูควรสอนเริ่มจากสิ่งที่นักเรียนรู้แล้วไปหาสิ่งที่ยังไม่รู้และนำผลการทดสอบมา

พิจารณาเป็นแนวทางที่จะคอยช่วยเหลือแก่นักเรียน

3) ถ้านักเรียนเรียนอ่อนหลาย ๆ วิชา ควรแก้ไขหรือซ่อมเสริมที่ละวิชา ไม่ควรสอนครั้งเดียวกันหลายวิชา

4) ระยะเวลาของการสอนซ่อมเสริมอาจสอนในเวลาเรียน ขณะที่พักหลังรับประทานอาหารกลางวัน หรือหลังจากโรงเรียนเลิก การสอนแต่ละครั้งไม่ควรใช้เวลานานเกินไป

5) ไม่ควรสอนสิ่งที่นักเรียนรู้อยู่แล้วซ้ำอีก ถ้าจำเป็นต้องท้าวความหรือทบทวนความรู้ เพื่อให้ติดต่อกับเรื่องหรือเกี่ยวโยงกันควรใช้เวลาเพื่อการนั้นเพียงสั้น ๆ

6) วิธีสอนควรใช้วิธีการใหม่ ๆ ไม่ซ้ำกับวิธีการเดิมที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้ว ตลอดจนอุปกรณ์ควรจัดเพิ่มเติมให้แปลกเปลี่ยนไปจากเดิม

7) หลังจากมีการสอนซ่อมเสริมแล้ว ครูต้องติดตามผลงานอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ พินิจพิเคราะห์ (2524 : 487-488) กล่าวถึงครูที่สอนนักเรียนที่เรียนช้าควรมีลักษณะดังนี้

1) ครูที่สอนนักเรียนช้านั้นจะต้องมีความอดทน เพราะการสอนนักเรียนที่เรียนช้านั้น ยาก นักเรียนต้องการครูที่มีความตั้งใจและสนใจที่จะให้ความรู้เขาอย่างจริงจัง

2) ครูต้องใส่ใจกับนักเรียนที่เรียนช้า เพื่อให้เขาได้เรียนเต็มความสามารถของเขา

3) ครูไม่ควรแสดงอารมณ์กับนักเรียนเมื่อนักเรียนทำโจทย์ไม่ได้และไม่ควรวิจารณ์นักเรียนเมื่อนักเรียนทำไม่ได้

4) ครูต้องมีคุณธรรมประจำใจ การประเมินนักเรียนไม่ใช่ว่าเฉพาะจากคะแนนเท่านั้น ควรดูด้านอื่นประกอบด้วย

5) ครูที่สอนนักเรียนอ่อนควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาให้ทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ใช้หน่วยบทเรียนสั้น ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหาในชีวิตประจำวัน ตั้งจุดประสงค์เฉพาะในการสอนแต่ละบทเรียน ใช้วัสดุประกอบการสอนที่เหมาะสมกับระดับ ให้นักเรียนได้ทำด้วยมือ ใช้รูปธรรมอธิบายสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรม

6) ครูควรอดทนไม่ดูนักเรียน

7) ครูที่สอนนักเรียนอ่อนควรกดดันในเรื่องการปกครองชั้น จะต้องจัดสภาพห้องเรียนให้มีระเบียบ มิเช่นนั้นจะสอนลำบาก เพราะนักเรียนอ่อนก็ไม่ตั้งใจอยู่แล้ว ครูจะต้องสร้าง

บรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ไม่เข้มงวดจนเกินไป

8) ครูจะต้องพยายามจัดกิจกรรมที่จะทำให้นักเรียนทำได้สำเร็จ ครูจะต้องดูความสามารถของนักเรียนให้ดี นักเรียนอ่อนจะต้องใช้เวลาและเมื่อมีการทดสอบเขาก็อยากทำได้ ข้อทดสอบนั้นควรจะทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ทำได้ ถ้าผลการสอบปรากฏว่า มีนักเรียนสอบได้เพียง 20-40% ก็จะทำลายความรู้สึกและกำลังใจของนักเรียน ทางที่จะช่วยนักเรียนก็คือ ครูจะต้องแจ้งจุดประสงค์ว่า จะทดสอบอะไร ต้องการวัดอะไร

9) ครูต้องรู้จักการเสริมกำลังใจ ไม่กล่าวคำพูดที่ทำให้เกิดความท้อถอย ไม่ควรเปรียบเทียบค่าของนักเรียนแต่ละคนด้วยความสามารถทางวิชาการ เพราะคนที่ด้อยสติปัญญาทางวิชาการไม่จำเป็นจะต้องมีคุณค่าน้อยกว่าคนที่เก่งทางวิชาการ ครูควรพึงระลึกอยู่เสมอว่า คนเรานั้นมีความสามารถแตกต่างกัน

10) ครูควรจัดชั้นเรียนให้นักเรียนที่มีสติปัญญาระดับต่าง ๆ เรียนคละกัน

นอกจากนี้ วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522 : 103) ได้เสนอวิธีสอนเสริมให้นักเรียนที่เรียนเก่ง ดังนี้

1) ศึกษาปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรม อารมณ์ หรือสังคมของนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากสาเหตุทางครอบครัว สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

2) ทำความเข้าใจกับนักเรียน แสดงให้เห็นว่าครูเป็นมิตรของเขา เพื่อให้นักเรียนมีศรัทธาที่คล้อยตามครูที่แนะนำให้

3) ชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนผู้นั้น เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ปัญหา

4) กำหนดเนื้อหาที่จะสอนซ่อมเสริมให้สูงกว่าระดับชั้นเรียนและเป็นไปในแนวทางส่งเสริมความถนัดและใช้คุณสมบัติพิเศษของนักเรียนให้เป็นประโยชน์

5) ระยะเวลาในการสอนไม่จำกัด เพราะนักเรียนพวกนี้มีความสามารถสูงอยู่แล้ว ข้อสำคัญขึ้นอยู่กับว่า เนื้อหาวิชาที่เขาสนใจและมีความถนัดเฉพาะตัว

6) วิธีสอนไม่จำกัด แต่ควรรู้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่จะช่วยให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถของตนและวิธีสอนแบบอภิปราย ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ

7) สื่อการเรียน เช่น บัตรงาน หนังสืออ่านประกอบ จะเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนพวกนี้มาก

ในส่วนของ การสอนซ่อมเสริมกลุ่มทักษะภาษาไทยนั้น กรมวิชาการ (2535 : ๗-๓) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1) เมื่อนักเรียนมีข้อบกพร่องในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ครูจะต้องสอนซ่อมเสริมให้ทั้งใน เวลาเรียนและนอกเวลา เรียนตามแนวทางกิจกรรมให้ตรงกับการแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน

2) ในการสอนซ่อมเสริมนอกจากครูจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่เรียนช้าหรือมีปัญหาในการเรียน โดยพยายามซ่อมให้เขามีพัฒนาการได้ดีขึ้น ขณะเดียวกันสำหรับนักเรียนที่เรียนปานกลางและเก่ง ครูก็ควรจะช่วยเสริมการเรียนของเขา ให้เขาได้พัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ

3) ครูควรหมั่นสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนว่า เขามีข้อบกพร่องในด้านใดบ้างที่ควรจะได้รับการแก้ไขหรือส่งเสริมให้มีพัฒนาการได้ดียิ่งขึ้น

4) ครูต้องคอยส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียน จูงใจและควรกระตุ้นให้เด็กได้เรียนอย่างสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายท้อแท้ ครูต้องอดทนสูง ใจเย็น ให้คำชมเชยผลงานของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม

5) การจัดสื่อและกิจกรรมการเรียน ครูควรจัดเตรียมหาสื่อที่จูงใจ เช่น การเล่นเกม ใช้เพลง หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความสนใจให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความกระตือรือร้นรักที่จะเรียน นอกจากนี้กิจกรรมควรจัดหลากหลาย ไม่ซ้ำซาก นักเรียนสามารถทำความเข้าใจบทเรียนได้อย่างง่าย ๆ และแม่นยำ

6) ในการดำเนินการสอน ครูควรให้คำอธิบายช้า ๆ ชัดเจน มีลำดับขั้นตอน เริ่มการฝึกจากสิ่งที้ง่าย ๆ ไปก่อน จึงค่อยเพิ่มความยากและความซับซ้อนขึ้น จนกระทั่งนักเรียนเกิดความเข้าใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนได้อย่างทั่วถึง

7) การจัดช่วงเวลาในการสอนซ่อมเสริมนั้น ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป จะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ ส่งผลให้การเรียนซ่อมเสริมไม่ประสบผลสำเร็จ ช่วงเวลาที่

เหมาะ คือ ประมาณ 15 นาที ซึ่งครูอาจจะใช้ช่วงเวลาใดก็ได้ เช่น สอนทุกวัน สอนหลังเลิกเรียนบางวัน หรือก่อนเข้าเรียนเป็นบางวัน หรือจัดในเวลาเรียน

8) การจัดกลุ่มนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม ควรจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยรวมนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในด้านที่คล้ายกันหรือเหมือนกันเข้าด้วยกัน ส่วนนักเรียนที่มีข้อบกพร่องเฉพาะด้านแตกต่างจากกลุ่มเพื่อน ครูก็อาจนัดแนะมาซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลตามที่ครูเห็นสมควร

9) ครูควรหมั่นสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนและผลการเรียนของนักเรียนโดยพยายามจดบันทึกผลการเรียนทุกครั้ง เมื่อทำการสอนเรื่องหนึ่งเรื่องใดไปแล้ว ครูควรทำการทดสอบเพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะ ๆ ถ้านักเรียนคนใดที่ครูพบว่า ยังมีข้อบกพร่องอยู่ก็ต้องทำการสอนซ้ำ โดยจัดกิจกรรมรูปแบบใหม่มาเสริมการเรียนแล้ว จึงทดสอบใหม่

การสอนซ่อมเสริมในกลุ่มทักษะภาษาไทย จะต้องพิจารณาแต่ละทักษะ ซึ่งกองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 120-121) ได้ให้แนวทางไว้สรุปได้ดังนี้

1) ทักษะการฟัง

1.1) ให้เพื่อนสอนเพื่อน เช่น นักเรียนฟังเรื่องจากเพื่อนเล่า

1.2) ใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการฝึกการฟัง เช่น ฟังจากเทปบันทึกเสียง วิทยุ และโทรทัศน์ เมื่อฟังเรื่องราวจากเทปแล้ว ให้ทำแบบฝึกหัดที่เตรียมไว้

1.3) ใช้แบบฝึกบันทึกการฟัง ซึ่งมีแบบฝึกหลายแบบ เช่น ฟังจากเทปบันทึกเสียง แบบฝึกที่มีภาพประกอบ

1.4) ใช้เกมต่าง ๆ เช่น เกมเพลง

1.5) สอนให้ครบทุกกิจกรรมตามหลักสูตร ควรให้ฝึกทักษะจากเรื่องที่ใกล้ตัว เช่น ฟังจากเสียงสัตว์หรือธรรมชาติ แล้วเพิ่มข้อความที่ซับซ้อนขึ้น

2) ทักษะการพูด

2.1) ครูควรแก้ทันทีเมื่อนักเรียนพูดผิดแล้วบันทึกรวบรวมข้อความหรือคำที่นักเรียนพูดผิด

2.2) ใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาและฝึกทักษะแบบต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมในการพูด เช่น การเล่าเหตุการณ์ เล่าข่าว เล่าเรื่องในตอนเช้าหรือการสอนซ่อมเสริม

2.3) สอนให้ครบทุกกิจกรรมตามหลักสูตร

3) ทักษะการอ่าน

3.1) จัดทำโครงการที่สอนน้อง

3.2) จัดทำชุดฝึกการอ่านในใจ-จับใจความ โดยมีข้อความให้นักเรียนอ่านและคำถามมีหลายรูปแบบ จากง่ายไปยาก เช่น ข้อมูลจากภาพ เรื่องสั้นและร้อยกรอง เป็นต้น

3.3) ครูควรเลือกหนังสือให้เหมาะสมกับนักเรียน ครูเป็นคนตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ

3.4) ฝึกการอ่านออกเสียงโดยใช้สื่อ เช่น กระจก หุ่นมือ รูปหนังตะลุง เทป บันทึกเสียง

3.5) ครูฝึกให้นักเรียนแจกลูกสะกดคำ โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น บัตรหรือแผ่นผสมคำ สมุดผสมคำ แผนภูมิสระ-พยัญชนะ

3.6) สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเร็ว

3.7) สอนให้ครบทุกกิจกรรมตามหลักสูตร

4) ทักษะการเขียน

4.1) จัดทำแบบฝึกการเขียน เช่น เสริมทักษะการเขียนคำที่ผิดบ่อย ๆ

4.2) จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเสริม เช่น การประกวดคัดลายมือ การเขียนเรื่องหรือบทร้อยกรอง

4.3) จัดทำชุดฝึกเขียนด้วยตนเอง โดยมีภาพเรื่องราวให้นักเรียนได้ฝึกเขียนด้วยตนเอง

4.4) ฝึกสอนให้เขียนเรื่องราวจากภาพเดี่ยวหรือหลายภาพ ตามจินตนาการของนักเรียน

4.5) สอนให้ครบทุกกิจกรรมตามหลักสูตร

จากเอกสารที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า การสอนซ่อมเสริมมีความจำเป็นมาก เพราะนักเรียนมีความแตกต่างกัน มีความสามารถต่างกัน ครูต้องให้ความช่วยเหลือเด็กเรียนอ่อนและเสริมเด็กเก่ง โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่แยบยล ปัญหาด้านการสอนซ่อมเสริมจึงเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาอย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

โสวัฒน์ โสภานผล (2522 : 80-81) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้แผนการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ครูมีปัญหาคือเรื่องจำนวนแผนการสอน หนังสือเรียน ตลอดจนเนื้อหาและจำนวนคำพหูมีมากเกินไป กิจกรรมที่กำหนดไม่สามารถปฏิบัติได้ทั้งหมด สื่อการเรียนจัดหาได้ยาก ครูต้องการคำแนะนำช่วยเหลือด้านสื่อการเรียนมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนวลพรรณ จันทนาคร (2524 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาของครูชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งในกรุงเทพมหานครในการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ผลการวิจัยพบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและสังกัดกรมสามัญ มีปัญหาในการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 คือ ความไม่เพียงพอของเครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ การจัดมุมหนังสือ การจัดหา และการสร้างสื่อการเรียน ตามที่กำหนดหาได้ยาก ความไม่มีเวลาเพียงพอในการสร้างสื่อการเรียน สภาพการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนยังไม่เหมาะสมและโรงเรียนขาดงบประมาณด้านสื่อการเรียน

ในปี พ.ศ. 2525 ศรีสมร สอนจรรยา (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อาเภอศรีสังขาลย์ จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยส่วนมากประสบปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสำคัญที่ควรปรับปรุงแก้ไข คือ

- 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกว้างเกินไป ปฏิบัติตามได้ยาก
- 2) ไม่มีคู่มือศึกษาเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์
- 3) ไม่สามารถปรับปรุงบทเรียนให้เข้ากับความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน
- 4) นักเรียนเขียนสะกดผิด
- 5) ไม่มีสื่อการสอนทักษะการพูด
- 6) ปฏิบัติตามรายการวิทยุโรงเรียนไม่ทัน
- 7) ไม่มีหนังสืออ่านประกอบ
- 8) ขาดห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้า

- 9) นักเรียนขาดเรียนบ่อย เพราะช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ
- 10) ศึกษานิเทศก์ตั้งเป้าหมายในการเรียนการสอนไว้สูง ซึ่งปฏิบัติตามได้ยาก
- 11) ขาดงบประมาณ
- 12) มีปัญหาในการประเมินผลในสมุดประจำชั้น ป.02/3

นอกจากนี้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยส่วนมากมีความต้องการให้ช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่อง เช่น ต้องการงบประมาณการจะจัดส่งแบบเรียนและคู่มือครูควรส่งมาให้ก่อนเปิดเรียนภาคต้น ต้องการอุปกรณ์ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านประกอบ รวมทั้งรายชื่อหนังสือหรือเอกสารสำหรับศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ส่วนนั้นทวิชัย ศรีบุญจพร (2527 : 55-58) ได้วิจัยสภาพปัญหาการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ครูไม่เข้าใจเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้สอนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน ไม่สัมพันธ์กันการใช้กิจกรรมหลาย ๆ แบบในชั่วโมงเดียวกัน นอกจากนี้สภาพห้องเรียนยังไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมบางอย่าง ด้านสื่อการสอนที่ครูยังไม่สัมพันธ์กันการใช้สื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการเรียนรูพบว่า นักเรียนมีทักษะพื้นฐานด้านต่าง ๆ ไม่ดีพอ ซึ่งทำให้ผลกระทบไปถึงการเรียนทักษะอื่น ๆ จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่ครูประสบอยู่ อาจกล่าวได้ว่า เป็นการยากที่การเรียนการสอนจะบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร

ในปี พ.ศ. 2527 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2527 : บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์ที่หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เกี่ยวกับโครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูภาษาไทยมีความเห็นว่า เวลาเรียนที่กำหนดไว้น้อยและกรมวิชาการได้เสนอแนะไว้ว่า ควรเพิ่มเวลาเรียนให้กับวิชาภาษาไทย

ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้กล่าวถึงสภาพการใช้หลักสูตรภาษาไทย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ค่อนข้างมาก อัตราเวลาเรียนควรเพิ่มขึ้นอีก 150 คาบ เป็น 1200 คาบต่อปี จำนวนบทเรียนในหนังสือควรลดลง 5 บท ให้มีประมาณ 30-35 บท และได้เสนอแนะไว้ว่า ครูที่สอนชั้นประถมศึกษาควรคัดเลือกจากครูที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยมาแล้ว

นอกจากนั้นบันลือ ถิ่นพิงงา และคณะ (2534 : 117-118) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการสอนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามสถานภาพปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในตัวแปรต่อไปนี้ คือ ตามประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาไทยตามจำนวนปีที่สอนวิชาภาษาไทย และตามวิชาที่สำเร็จการศึกษา

2) ความพึงพอใจของครูที่มีผลต่อการสอนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามสถานภาพปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในตัวแปรต่อไปนี้ คือ ตามภูมิสำเนาเดิมตามประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาไทยตามจำนวนปีที่สอนวิชาภาษาไทยและตามวิชาที่สำเร็จการศึกษา ส่วนงานวิจัยของดุสิต ลัคนาศิริรัตน์ (2536 : บทคัดย่อ) เรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า

2.1) ครูที่มีความแตกต่างกันในด้านภูมิสำเนา วุฒิต่างการศึกษา และขนาดของโรงเรียน มีปัญหาในการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน

2.2) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการใช้หลักสูตรแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 1 ด้าน คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี

ในปี พ.ศ. 2535 กิ่งแก้ว ไทยธรรม (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยส่วนมากประสบปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยในเรื่องขาดเอกสารหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร ขาดการนิเทศและช่วยเหลือแนะนำจากศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร ปัญหาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการสอนไม่ทันตามเวลาที่กำหนด ไม่มีเวลาเตรียมการสอน ขาดทักษะและประเมินผล นอกจากนี้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยยังต้องการความช่วยเหลือในด้านการจัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับครูและนักเรียนต้องการความรู้เกี่ยวกับการจัดเกมการสอนภาษาไทย และความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างสื่อการสอน

ในขณะที่เดียวกันสุเมธ สุทิน (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียน การสอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านการเรียนการสอนครู ไม่ค่อยมีเวลาเตรียมการสอนมาก และเอกสารที่ใช้เตรียมการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ ด้านการ ดำเนินการสอนมักจะประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกลุ่มและกิจกรรมที่ นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองไม่ค่อยได้ผลดีเท่าที่ควร ด้านการใช้สื่อการเรียน จำนวนสื่อ การสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

- นอกจากนี้กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 89) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของวิธีการสอนและสื่อการสอนภาษาไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า
- 1) สื่อการเรียนการสอนประเภทสื่อวัสดุมีประสิทธิภาพต่อความสามารถทางการเรียน ภาษาไทยสูงสุด สื่อชุดฝึกแบบฝึก และสื่อประสมมีประสิทธิภาพสูง เป็นอันดับที่สองและสามตามลำดับ
 - 2) ในด้านการนำสื่อมาใช้ สื่อหนึ่งทางหรือสื่อทางเดียวมีประสิทธิภาพถ่ายทอดความ สามารถทางการเรียนภาษาไทยโดยรวมสูงที่สุด โดยที่สื่อเรียนด้วยตนเองและสื่อสองทางมี ประสิทธิภาพสูงในลำดับสองและสาม
 - 3) สื่อการเรียนการสอนประเภทชุดฝึก/แบบฝึก เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนด้วย ตนเองมีประสิทธิภาพต่อความสามารถทางการเรียนสูงสุด สื่อวัสดุเมื่อนำมาใช้เป็นสื่อเรียนด้วย ตนเองมีประสิทธิภาพต่อความสามารถทางการเรียนสูง เป็นลำดับที่สองและสื่อประสมเมื่อนำมาใช้ เป็นสื่อเรียนด้วยตนเองมีประสิทธิภาพต่อความสามารถทางการเรียนสูง เป็นอันดับที่สาม
 - 4) สื่อประเภทชุดฝึก/แบบฝึก มีประสิทธิภาพสูงที่สุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะ การฟัง

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ชิม (Shim, 1964 อ้างถึงใน นันทวัลย์ ศรีบุญจพร, 2527 : 24) ได้ศึกษาลักษณะ 4 อย่างของครู คือ เกรดเฉลี่ยผลการเรียน ปริญาบัตร วุฒิ และประสบการณ์การสอนของครูว่าจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายใน 5 ปีหรือไม่ โดยศึกษาจากระเบียนสะสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 124 คน และศึกษาประวัติของครูที่เคยสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ชั้นที่ 1-5 แล้วทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษา และการอ่านของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักเรียนที่เรียนกับครูที่ได้เกรดเฉลี่ยสูงกว่า 2.50 จะมีผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่ได้เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 2) นักเรียนที่เรียนกับครูไม่มีปริญญาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูมีปริญญา
- 3) นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูมีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 10 ปี

ในปี ค.ศ. 1965 มอร์เซย์ (Morsay, 1965 อ้างถึงใน จันทิรา เลื่อนราม, 2537 : 30) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสรุปได้ว่า ในการปรับปรุงหลักสูตรภาษานั้น ควรครอบคลุมไปถึงการเลือกหนังสือประกอบการสอน หนังสือแบบฝึกหัดด้วย นอกจากนี้การพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะต้องให้สอดคล้องกับปริมาณและคุณภาพของผู้เรียน ตลอดจนความสำคัญของสังคมเช่นเดียวกัน